

T.C.

VAN

4. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2024/311

KARAR NO : 2024/982

AHEF KAZANIR!

DAVACI :

VEKİL : AV. SERVET AKTAN-UETS[16402-04179-29995]

DAVALI : EDREMİT KAYMAKAMLI İ

VEKİL : AV.

İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü Peykhane Cad. No: 10

Çemberlitaş Fatih/ STANBUL

DAVANIN ÖZETİ : Davacı vekili tarafından; Van ili, Edremit İlçesinde 28 No.lu Aile Sağlık Merkezi Merkezinde aile hekimi olarak görev yapan davacının, 01-02/08/2023 tarihlerinde bir gün süreyle iş bırakma eylemine katıldığı iddiasıyla hakkında yürütülen disiplin soruşturması sonucunda "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" fiilini işlediğinin sübut bulduğundan bahisle, 657 sayılı Kanun'un 125/A-(a) maddesi uyarınca "uyarma" disiplin cezası ile tecziye edilmesine ilişkin 09.01.2024 tarih ve E...-233662465 sayılı işlemin; haksız ve hukuka aykırı olduğu, baskı olduğu sendika tarafından, iş bırakma eylemi yönünde karar alınmasına istinaden 01-02/08/2023 tarihlerinde eylem gerçekleştirildiği, söz konusu eylemin sendikal hak kapsamında kaldığı, demokratik eylem hakkının kullanıldığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Edremit Kaymakamı tarafından uyuşturucu ve alkolü bilgi/belgeler sunulmakla birlikte Van Valiliği tarafından sunulduğu görülen savunma dilekçesinde; davanın yasal süresi içerisinde açılmadığının tespiti halinde süre aklımı nedeniyle reddi gerektiği, davacının Devlet Memurları Kanunu'nun 125/A-a bendi gereğince "uyarma" cezası ile tecziyesine ilişkin işlemin hukuka ve mevzuata uygun olarak tesis edildiği, sendikal hakların kullanımının vatandaşların sağlık hizmetinden yararlanma ve yaşam hakkını engelleyici nitelikte olamayacağı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Van 4. Daire Mahkemesi'nce, duruma ilişkin belirlenerek önceden taraflara bildirilen 04/06/2024 günü davacı vekili Av. Servet Aktan tarafından yetkili kılınan Av. ...'ın ve davalı idareyi temsilen Av. ...'ın geldikleri görülmüş olup, gelen taraf vekillerine usulüne göre söz verilip açıklamaları dinlendikten sonra dava dosyası incelendi, davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmemekle işin esasına geçildi, gereği görüldü:

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Disiplin Cezalarının Çeşitleri ile Ceza Uygulanacak Fiil ve Haller" başlıklı 125. maddesinin 1. fıkrasının (A) bendinde "Uyarma" cezası; "Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazılı ile bildirilmesi" olarak tanımlanmış, aynı bendin (a) alt bendinde; "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" fiili uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Anayasa'nın 51'inci maddesinde; "Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışmaları ile ilgili olarak,

T.C.

VAN

4. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2024/311

KARAR NO : 2024/982

ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geli tirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kurulu lar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." hükmüne yer verilmi olup, **90'ncı maddesinin son fıkrasında**; "Usulüne göre yürürlü e konulmu Milletlerarası andla malar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine ba vurulamaz. Usulüne göre yürürlü e konulmu temel hak ve özgürlüklere ili kin milletlerarası andla malarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyu mazlıklarda milletlerarası andla ma hükümleri esas alınır." hükmüne yer verilmi tir.

Avrupa nsan Hakları Sözle mesi'nin dernek kurma ve toplantı özgürlü ü'nün düzenlendi i 11'inci maddesinde; "herkesin asayi i bozmayan toplantılar yapmak, dernek kurmak, ayrıca çıkarlarını korumak için ba kalarıyla birlikte sendikalar kurmak ve sendikalara katılmak haklarına sahip oldu u, bu hakların kullanılmasının, demokratik toplumda zorunlu tedbirler niteli inde olarak, ulusal güvenli in, kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sa lanması ve suç i lenmesinin önlenmesi, sa lı ın veya ahlakın veya ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amaçlarıyla ve ancak yasayla sınırlandırılabilECE i, bu maddenin, bu hakların kullanılmasında silahlı kuvvetler, kolluk mensupları veya devletin idare mekanizmasında görevli olanlar hakkında me ru sınırlamalar konmasına engel olmadı ı" kuralına yer verilmi tir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kapsam" ba lıklı 1'inci maddesinde; "Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, 1 Özel dareleri, Belediyeler, 1 Özel dareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara ba lı döner sermayeli kurulu larda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalı an memurlar hakkında uygulanır." kuralı, **22'nci maddesinde**; "Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kurulu lar kurabilir ve bunlara üye olabilirler" kuralı, **26'ncı maddesinde**; "Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak ekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelipte Devlet hizmetlerinin ve i lerinin yava latılması veya aksatılması sonucunu do uracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır." kuralı düzenleme altına alınmı tir.

Aynı Kanun'un "Disiplin amiri ve disiplin cezaları" ba lıklı 124'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; "Kamu hizmetlerinin gere i gibi yürütülmesini sa lamak amacı ile kanunların, Cumhurba kanlı ı kararnamelerinin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emretti i ödevleri yurt içinde veya dı nda yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldı ı hususları yapmayanlara, yasakladı ı i leri yapanlara durumun niteli ine ve a ırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir." hükmü yer almı , **"Disiplin cezalarının çe itleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller" ba lıklı 125'inci maddesinde**; devlet memurları hakkında uygulanacak disiplin cezaları; uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurlu undan çıkarma cezaları olarak sayılmı , **aynı maddenin 1'inci fıkrasının A bendinde kınama cezası** "Memura, görevinde ve davranı larında daha dikkatli olması gerekti inin yazı ile bildirilmesidir" olarak tanımlandıktan sonra, **A bendinin (a) alt bendinde**; "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" fiilinin i lenmesi halinde **uyarma disiplin cezasını** gerektirece i hüküm altına alınmı tir.

Di er taraftan, Türkiye'nin de onayladı ı 87 no'lu ILO Sözle mesinin 3/1. maddesinde; çalı an ve i veren örgütlerinin, tüzük ve yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve i programlarını belirlemek hakkına sahip oldukları, **8/2.maddesinde**; yasaların, sözle me ile öngörülen güvencelere zarar verecek nitelikte olamayaca ı veya zarar verecek ekilde uygulanamayaca ı belirtilmi , **151 nolu ILO Sözle mesinin 3.maddesinde**;

T.C.

VAN

4. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2024/311

KARAR NO : 2024/982

Sözlemenin uygulanması bakımından "kamu görevlileri örgütü" deyiminin; amacı kamu görevlilerinin çıkarlarını savunmak ve geli tirmek olan örgüt anlamına geldi i, maddenin devamında ise, kamu makamlarının bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun ekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınmaları gerekti i belirtilmi , **4/2-b maddesinde de;** bir kamu görevlisini, kamu görevlileri örgütüne üyeli i veya böyle bir örgütün normal faaliyetine katılması nedenleri ile i ten çıkarmanın veya ona zarar vermenin, sendikal örgütlenme özgürlü ünün ihlali oldu u vurgulanmı tır.

nsan Hakları Avrupa Mahkemesi tarafından;

-Karaçay/Türkiye davasında; (27 Mart 2007-6615/03) üyesi bulundu u sendika tarafından memur maa larına yapılan dü ük zammı protesto etmek ve kamuoyu olu turmak maksadıyla eyleme katılan memura verilen uyarma cezasının, "demokratik toplumda gerekli olmadı ı",

-Urcan ve Di erleri/Türkiye davasında (17 Temmuz 2008-23018/04) ba vuranlara, E itim-Sen Sendikasının çalı ma ko ullarının iyile tirilmesine dikkat çekmek amacıyla düzenledi i bir günlük greve katıldıkları için cezai yaptırım uygulanmasının "demokratik bir toplum için gerekli olmadı ı",

-Satılmı ve Di erleri/Türkiye davasında (17 Temmuz 2007 74611/01); stanbul Bo az Köprüsü'nde görevli gi e memurlarının i i yava latma eylemi nedeniyle haklarında açılan tazminat davası sonucu ortaya çıkan zararı ödemek zorunda kalmalarının, varılmak istenilen amaçla orantılı bulunmadı ı ve "demokratik bir toplum için gerekli olmadı ı, kararın verildi i tarihte ayrıca kamu görevlilerinin örgütlenme hakkının sınırlı oldu u ve içerisinde buldukları olumsuz ko ulların kamuoyuna duyurulması için ba ka bir seçenekleri olmadı ı",

-Kaya ve Seyhan/Türkiye davasında (15/09/2009-30946/04); E itim-Sen üyesi ö retmenlere, KESK'in ça rısına uyararak, parlamentoda tartı lmakta olan kamu yönetimi kanun tasarısını protesto etmek üzere düzenlenen bir günlük ulusal eyleme katılmaları nedeniyle11/12/2003 tarihinde göreve gelmedikleri için uyarma cezası verilmesinin, her ne kadar bu ceza çok küçük olsa da, sendika üyelerinin çıkarlarını korumak için me ru grev ya da eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir nitelik ta ıdı ı, ö retmenlere verilen disiplin cezasının «acil bir sosyal ihtiyaca» tekâbül etmedi i ve bu nedenle "demokratik bir toplumda gerekli" olmadı ı,

Belirtilmek suretiyle nsan Hakları Avrupa Sözle mesinin 11'inci maddesinin ihlal edildi i yönünde hüküm kuruldu u görölmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin; 06/01/2015 tarihli, 2013/8516 ba vuru numaralı "Mehmet Ça da Sertta " kararında; Avrupa nsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıfta bulunularak; sendikal faaliyet kapsamında bir gün i bırakma eylemi nedeniyle verilen uyarı cezasının, "zorlayıcı bir toplumsal ihtiyaçtan" kaynaklanmaması nedeniyle "demokratik toplumda gerekli olmadı ı" sonucuna varıldı ı, bu sebeple ba vurucunun Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildi i yönünde karar verildi i,

-18.09.2014 tarihli, 2013/8463 ba vuru numaralı Tayfun Cengiz kararında ise; Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılmakta olan lkö retim ve E itim Kanunu Tasarısı görü melerinin sonlandırılması ve Tasarı'nın geri çekilmesini sa lamak amacıyla, üyesi oldu u E T M SEN Yönetim Kurulu kararına uyararak, 28/29 Mart 2012 günlerinde tüm Türkiye'de 2 günlük i e gelmeme eylemine katılması sonucu verilen uyarma cezasıyla ilgili olarak; ba vurucunun sendika faaliyetleri çerçevesinde i e gelmemek ekindeki eylemine verilen disiplin cezası nedeniyle müdahale edilen sendika hakkı ile disiplin cezası ile ula ılmak istenen kamu yararı arasındaki dengenin ölçülü oldu unun kabulü halinde, disiplin cezası verilmesine ve açılan davanın derece mahkemelerince reddedilmesine ili kin gerekçelerin inandırıcı, ba ka bir deyi le ilgili ve yeterli oldukları sonucuna varılabilece i vurgusu yapıldıktan sonra, gerek idarenin ola an uygulamasında ve gerekse de idari yargının yerle mi içtihatlarında ba vuru konusu olayda oldu u gibi sendikal faaliyet çerçevesinde i e gelinmemesi halinde ki inin mazeret iznini kullandı ı kabul edildi i ve disiplin soru turması açılmadı ı, ne var ki sendika üyelerinin sendikal

T.C.

VAN

4. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2024/311

KARAR NO : 2024/982

faaliyet kapsamında i e gelmemeleri halinde mazeret izinli sayılacakları yönündeki yerle ik hale gelen idari yargı içtihatlarına ra men, idarenin ve yargının bir bütün olarak yeknesak hareket etmesini sa layacak mevzuat düzenlemelerinin bulunmadı ı, ba vurucunun bir devlet okulunda ö retmen oldu u göz önüne alındı ında devlet memurlarının bu haktan bütünüyle mahrum bırakılamayacaklarını da not etmek gerekti i, bununla birlikte, demokratik bir toplumda gereklili i tartı ılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya ba ka bazı sektörlerde sendikal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesinin mümkün oldu u, ba vurucunun bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek bir görevde bulundu unun ileri sürülmedi i, her ne kadar hafif bir ceza olsa da ikâyet edilen uyarma cezasının "toplumsal bir ihtiyaç baskısına" tekabül etmemesi nedeniyle "demokratik toplumda gerekli olmadı ı" sonucuna varıldı ı, bu sebeple ba vurucunun Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildi i yönünde karar verildi i görülmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının Van li, Edremit lçesinde 28 No.lu Aile Sa lı ı Merkezinde aile hekimi olarak görev yapmakta oldu u, Hekim ve Di er Sa lık Çalı anları, Kamu Sa lık ve Sosyal Hizmetler Sendikası'nın 26/07/2023 tarih ve 105 sayılı kararı ile 01-02/08/2023 tarihlerinde i bırakma eylemi kararı alması üzerine davacının söz konusu tarihte i bırakma eylemine katıldı ı, bu durumun davalı idarece düzenlenen tutanak ile ortaya konulması üzerine hakkında ba latılan disiplin soru turması sonucunda "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" fiilini i ledi inden bahisle Edremit Kaymakamlı ı lçe Sa lık Müdürlü ünün 09/01/2024 tarih ve E...-233662465 sayılı i lemi ile 657 sayılı Kanun'un 125/A-(a) maddesi uyarınca "uyarma" disiplin cezası ile tecziye edildi i, anılan i lemin iptaline karar verilmesi istemiyle de bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Davacının 01-02/08/2023 tarihlerinde i bırakma eyleminde bulundu u noktasında ihtilaf bulunmamasına kar ı, üyesi bulundu u sendikanın ça rısı üzerine görevi bırakmasının 657 sayılı Kanun'un 125'inci maddesinde belirtilen "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" sayılıp sayılamayaca ı, di er bir ifadeyle Temel Hak ve Özgürlükler arasında yer alan sendikal faaliyet hakkının; sendika yönetimlerinin ça rısı üzerine çalı ma gün ve saatinde i bırakmayı kapsayıp kapsamadı ının tartı ılması gerekmektedir.

Gerek idarenin ola an uygulamasında ve gerekse de idari yargının yerle mi içtihatlarında ba vuru konusu olayda oldu u gibi sendikal faaliyet çerçevesinde i e gelinmemesi halinde ki nin mazeret iznini kullandı ı kabul edilmekte ve disiplin soru turması açılmamaktadır. Ne var ki sendika üyelerinin sendikal faaliyet kapsamında i bırakmaları - i e gelmemeleri halinde mazeret izinli sayılacakları yönündeki yerle ik hale gelen idari yargı içtihatlarına ra men, idarenin ve yargının bir bütün olarak yeknesak hareket etmesini sa layacak mevzuat düzenlemeleri bulunmamaktadır.

Davacının aile hekimi oldu u göz önüne alındı ında devlet memurlarının bu haktan bütünüyle mahrum bırakılamayacakları açıktır. Bununla birlikte, demokratik bir toplumda gereklili i tartı ılmaz olan durumlarda ordu, emniyet veya ba ka bazı sektörlerde sendikal faaliyetlere sınırlamalar getirilmesi mümkündür. Davacının bu türden sınırlamalara tabi tutulmasını gerektirecek bir görevde bulundu u idarece ileri sürülmemi tir.

Uyu mazlık konusu olayda, davacının üyesi bulundu u sendikanın yetkili kurullarınca alınan i bırakma eylemi ça rısına uyararak i i bırakma eyleminde bulundu u, bu fiilin çalı ma hayatında gerek uluslararası sözleşmelerde gerekse ulusal mevzuatta yerini bulan sendikal faaliyet kapsamında de erlendirilmesi gerekti i, zira eylem daha önce duyuruldu u halde idarece eyleme katılmanın, millî güvenli e, kamu düzenine, suç i lenmesinin önlenmesine, genel sa lık, genel ahlak ile ba kalarının hak

T.C.

VAN

4. DARE MAHKEMES

ESAS NO : 2024/311

KARAR NO : 2024/982

ve özgürlüklerinin korunmasına zarar vereceği şeklinde herhangi bir itirazın yapılmadığı eylemden sonra verilen disiplin cezası gerekçesinde de bu hususların üzerinde durulmadığı, bu durumda "Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak" eyleminden söz edilemeyeceği, bu nedenle, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan bir hakkın kullanımı çerçevesinde disiplin suçu teşkil etmeyen fiili nedeniyle davacı hakkında uyarma cezası verilmesine ilişkin dava konusu eylemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

1-Dava konusu eylemin iptaline,

2-A a ıda dökümü yapılan 996,00-TL yargılama gideri ile karar tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duru malı ile belirlenen 20.900,00-TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3-Artan posta avansının bu kararın kesinleşmesinden sonra re'sen davacıya iadesine,

4-Kararın taraflara tebliğine,

5-Tebliğ izleyen günden itibaren 30 gün içinde Erzurum Bölge dairesi Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere, 07/06/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Ba kan

Üye

Üye

182164

191941

192969

YARGILAMA GİDERLERİ :

Ba vurma Harcı : 427,60 TL

Karar Harcı : 427,60 TL

Vekalet Harcı : 60,80 TL

Posta Gideri : 80,00 TL

TOPLAM : 996,00 TL